

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Превенция на тероризма и агресивната радикализация“

(2008/С 211/17)

В писмо от 17 декември 2007 г. г-жа Margot WALLSTRÖM, заместник-председател на Европейската комисия, поиска Европейският икономически и социален комитет, съгласно член 262 от Договора за създаване на Европейската общност, да изготви проучвателно становище относно:

„Превенция на тероризма и агресивната радикализация“.

Специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 2 април 2008 г. (Докладчик: г-н RETUREAU, съдокладчик: г-н CABRA DE LUNA).

На 444-ата си пленарна сесия, проведена на 22 и 23 април 2008 г. (заседание от 22 април 2008 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 147 гласа „за“, 1 глас „против“ и 5 гласа „въздържал се“.

1. Въведение

1.1 Комисията поиска от ЕИСК да изготви проучвателно становище относно превенцията на тероризма и по-специално политиките за предотвратяване на агресивната радикализация — тема, по която Комисията смята да приеме съобщение през юли 2008 г. Основната цел на съобщението е да се посочат политиките, действията и инициативите, които могат да се приемат за добри практики в противодействието на агресивната радикализация. Понастоящем се предвижда в съобщението да бъдат засегнати следните теми: агресивната радикализация в затворите и в други уязвими места или места за вербуване, като се обърне внимание на речите и идеологията, която пропагандират агресивните екстремисти, както и на ангажирането и укрепването на гражданското общество.

1.2 След студената война и в епохата на икономическата глобализация, светът е свидетел на дълбока промяна в международното съотношение на силите. Тя се отрази на същината на световните организации като Организацията на обединените нации, които познаха (и признаха) множество нови държави, обявили независимостта си и приели международното публично право.

1.3 Освен това, в някои от тези нови държави възникнаха конфликти и все още части от териториите им са под контрола на въоръжени движения; човешките права там често се потъпкват.

1.4 Територии или части от територии, зле контролирани или извън контрол, служат за пристан на водачите на основните терористични групи, които се опитват да установят лагерите си там, където правовата държава и обществените свободи са престанали да съществуват.

1.5 Войната от класически тип като средство се оказа по-малко ефикасна срещу една неясна и многолика заплаха с разпръснати структури, която се възползва от фундаментализма и антидемократичната политическа идеология, за да манипулира неформални групи и организации, готови да използват политическо насилие.

1.6 Неспособността да се намери мирно решение на палестинския проблем и на други въоръжени конфликти в света е политически фактор в полза на екстремистките идеи и действията на международния тероризъм, но трябва да се отбележи, че

повечето терористични актове се извършват в рамките на вътрешни конфликти.

1.7 Не са достатъчни усилията, положени за проучване на мотивите и методите за вербуване, които, както се случи на 11 септември 2001 г., успяват да превърнат ръководни кадри, инженери и интелектуалци в организатори и извършители на координирани самоубийствени терористични атентати, чийто обхват говори за изключителна решителност и интелигентност, както и способност за проникване в демократичните общества. От основно значение е да се постигне възможно най-задълбочено разбиране на действащите идеологически и психологически мотиви, за да се изготви подходяща стратегия за противодействие на същото ниво като допълнение към необходимите геополитически анализи и използването на всички разузнавателни средства и обмен на информация.

1.8 Кризата на националната държава, когато комуникациите и глобализацията създадоха глобален свят, в който много въпроси не могат да намерят решение на национално равнище, се съпътства от криза на международното право, което не разполага с възпиращи средства за контрол и още по-малко с подходящи правни средства за намеса. Единствено Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации разполага с достатъчно правомощия, но те са ограничени от правото на вето, което имат пет държави.

1.9 Все пак една значима, обновена и многостранна система би могла в най-добра степен да противостои на световните климатични, икономически и социални проблеми; борбата с международния тероризъм би могла да бъде по-ефективна в една многостранна рамка, която осигурява координация и сътрудничество между правителства, международни агенции (Интерпол) с участието на НПО, които не престават да бдят за демокрацията и защитата на процесуалните права и обществените свободи.

2. Отговорности за Европа и текущи действия или действия в процес на подготовка

2.1 За да се борят ефективно с тероризма на равнище Европейски съюз, държавите-членки трябва да приемат общо определение за престъплението тероризъм и да сближат наказателното си право в областта на повдигането на обвинения и наказанията. Този процес, заедно с приемането на европейска заповед за арест, започна бързо и с течение на времето Съветът прие уместни рамкови решения, особено от 90-те години насам.

2.2 След убийствените атентати на 11 септември 2001 г. в САЩ беше установена жизнено необходима координация както на международно, така и на европейско и национално ниво: Съветът за сигурност на Организацията на обединените нации във връзка с Интерпол, НАТО за военните операции, Съветът на Европа, по-конкретно с неговата Конвенция за превенция на тероризма, ОССЕ и накрая Европейският съюз и Интерпол. Разви се сътрудничество със САЩ, страните от Магреба и Африканския съюз, успоредно с конкретни операции за оказване на военна, полицейска или финансова помощ на някои страни.

2.3 Беше постигнат консенсус сред институциите на Общността, както и между държавите-членки на ниво политически ръководители и мнозинството от гражданите по отношение на определението на тероризма и видовете законни и незаконни действия, които не влизат в обхвата на това определение. Необходимо е да може да се определи точно заплахата и развитието ѝ, за да се избегне разпиляване на усилията и ненужни ограничения на личните и колективни права и свободи.

2.4 В някои страни с авторитарни правителства обаче, особено в Африка и Близкия Изток, има тенденция да се противопостави на всяка форма на политическа опозиция, което се определя като борба с тероризма. Това трябва да буди загриженост в ЕС и неговите държави-членки, някои от които поддържат икономически и политически връзки и военно сътрудничество с ръководителите на тези държави и би трябвало да използват влиянието си за ограничаване на подобни злоупотреби.

2.5 Изглежда най-труден проблем в международен план е да се отговори по подходящ начин на заплахите, които продължават да съществуват в света от страна на различни терористични движения, срещу посолства или други „цели“, най-вече сред цивилното население. По географски причини Европа остава най-застрашена от терористични атентати.

2.6 Терористичните действия целят да създадат атмосфера на страх и несигурност и да подкопаят демократичните институции. Следователно е от значение да не се попада в капана на необосновани ограничения на човешките права и гражданските свободи в името на сигурността; най-застрашените страни от години преживяват извънредни положения с повече или по-малко напрежение и някои мерки могат да излязат извън това, което е необходимо или управляемо, например в областта на личните данни на пътниците от презокеанските полети с изисквания за множество подробности и твърде дълъг срок на съхранение на тези данни.

2.7 Наблюдението на мрежите, всеобхватното видеонаблюдение на общодостъпни публични и частни места, политиката за контрол по границите, надзорът на демонстрациите, щателните проверки по летищата могат, ако са прекалени, да накърнят неприкосновеността на личния живот, свободата на придвижване, и по принцип всички граждански свободи. Това може да засегне обществената подкрепа за политиките за борба с тероризма, защото обществото може да почувства тези действия като насочени предимно срещу него самото.

2.8 Намесата в живота на гражданите и засилените проверки носят риск (вече обстойно отбелязан) от увеличаване на контрола по отношение на някои точно определени „видими малцинства“, които ще се чувстват все по-белязани и жертви на етническа или расова дискриминация; прагът на търпимост отпадна вече е преминал и това води до една „агресивна радикализация“ при конфликти и сблъсъци между полицейски или военни части и младежи от някои градски зони — гета, станали свидетели на разрушение на сгради и публична или частна собственост.

2.9 Но тези случаи на градско насилие, ако бъдат добавени към разбирането за „агресивна радикализация“, което се приема за предшественик на тероризма, дори за форма на тероризъм сама по себе си, могат да доведат до твърде широко определение за престъплението тероризъм, опит за тероризъм или съучастничество, като разширят обхвата му, включвайки форми на насилие, които въпреки сериозността си, не предполагат непременно намерение за извършване на терористично престъпление, дори когато това насилие причинява значими материални разрушения и понякога сериозни наранявания.

2.10 Мотивът за действието или опитът за действие са от основно значение за определянето им като тероризъм.

2.11 В близкото минало бяха създадени и дори сега на нашия континент се появяват терористични движения. Не съществуват мотиви, които биха могли да оправдаят политическото насилие в демократичните държави, където е възможно да се учредяват политически партии и да се участва в редовни, честни избори на всички нива на управление (местно, национално, а за Европа — и за Европейски парламент).

3. Общи забележки

3.1 Ако по отношение на определението за тероризъм има консенсус, то някои нови понятия могат да създадат проблем, като например понятието „агресивна радикализация“, дефинирано от Комисията като „явление, при което някои привърженици на определени виждания, разбирания и идеи могат да бъдат подбудени да извършат терористични действия, както са дефинирани в член 1 от рамковото решение от 2002 г.“.

3.2 Това беше подчертано в доклада Burgess на ЕП, по отношение на новото понятие „агресивна радикализация“ във връзка с подкрепата и вербуването на терористи: „Най-големото предизвикателство при дефиниране на понятието „агресивната радикализация“ и нейната превенция е намерението“. Също така, радикализацията често е процес, който може да продължи доста време, дори с години, което дава време за диалог, процедури за възпитание и осведомяване и за други превантивни мерки.

3.3 В политическия живот е вече познато явлението тероризъмът, който днес използва глобалните средства за комуникация, местата „данъчен рай“, възможностите, предлагани от страните със слабо управление с разпаднал се държавен апарат, за да изгради бази и лагери за обучение. Въпреки това става дума по-скоро за явление без определена форма, отколкото за единна и структурирана международна мрежа.

3.4 Най-новото измерение на въздействието на тероризма несъмнено е присъствието му в световните средства за масова информация, които незабавно съобщават за атентатите в подробности и с картина, понякога почти пряко от мястото на извършването им и те получават непознат от историята отзвук. Свободата на словото обаче не позволява да се спре тази надпревара за сензации, която *de facto* значително увеличава страха и несигурността сред гражданското население и прави реклама на терористичните атаки.

3.5 Интернет е пространство за общуване, използвано за разпространение на идеологии, които подкрепят насилието и вербуват поддръжници и дори кандидати за самоубийствени атентати, за осигуряване на връзка между извършителите на атентати и техните началници, за разпространение на техники като например изработка на самоделни взривни устройства.

3.6 Но извън преследването на страници в интернет, които възхваляват тероризма, би било трудно да се контролира комуникацията между някои групи, като се имат предвид съвременните технологии за кодиране и прикриване на кодираната информация в писмен или устен вид.

3.7 Затова Комитетът изразява съмнения по отношение на вероятната ефективност на засилените мерки за наблюдение на Интернет и комуникацията между частни лица.

3.8 Също така има основания за съмнение дали проверките на самоличността, претърсването на багажи или автомобили по сухопътните граници, летищата, пристанищата и по-рядко по авто- и жп гарите, действително предотвратяват движението на терористи, макар че защитните елементи на документите за самоличност са добра бариера пред фалшификацията им. Ако тези мерки затрудняват в някаква степен движенията на престъпниците по принцип, то те усложняват живота на всички граждани и постепенно създават подробна схема на придвижванията на хората, ако се вземе предвид бързото нарастване на системите за видео наблюдение, частните охранители, всеобщата употреба на електронни пропуски в обществени и частни сгради и изгъванията на мобилни телефони и други средства за установяване на местонахождението на хората в реално време. Тези средства обаче не предотвратяват самоубийствените атаки. Те създават усещане за полицейска държава, ако не се приемат демократични разпоредби, за да се докаже, че употребата на технологиите не надхвърля необходимия минимум за постигане на целите. Националните органи за наблюдение на контролиращите и създаването на европейска група за размисъл в тази област и по отношение на досиетата на предполагаемите терористи биха могли да бъдат решение.

3.9 По принцип наблюдението на незаконните финансови потоци в действителност не възпрепятства ежедневния живот на гражданите и помага да се проследяват нелегалните практики (трафик на хора, оръжие, наркотици ...), чрез които се натрупват тези също незаконни капитали, което от една страна спомага да

се забави набавянето на средства за терористичната агресия, а от друга, да се опознае почвата, която я подхранва ⁽¹⁾. Въпреки това е много трудно да се спрат трансферите в брой или чрез система от кореспонденти, при която парите се събират в една страна и се прехвърлят чрез посредник в друга, както и операциите, извършени или потвърдени с кодирано съобщение. Наблюдението и разследването биха били ефикасни по отношение на събирането на средства за благотворителни или хуманитарни организации, които поддържат тайни връзки с терористични групи. Необходимо е, обаче, да не се стига до контрол на всички неправителствени организации или да се затрудняват техните хуманитарни или благотворителни дейности и събирането на средства, в атмосфера на всеобщо подозрение, което притеснява гражданите и затруднява дейността на техните организации, понякога до степен, възпрепятстваща изпълнението на програмите им.

3.10 Полицейските служби и разузнавателните агенции обменят много чувствителна информация като снимки, имена, адреси, пръстови отпечатащи и ДНК, принадлежност към различни организации, и остава несигурността по отношение на гаранциите за защита на правото на неприкосновеност на личния живот и срещу допускане на грешки при вписване на данните или оценката им в досиетата VIS, SIS и полицейските регистри и различни картотеки, както и възможността за хората с досиета да поискат поправка на вписаните данни.

3.11 В крайна сметка основният принос на ЕС е в хармонизацията, сътрудничеството, споделянето на опит, който може да бъде подобрен, но като се избягва натрупването на законодателни актове и специални мерки, когато обхващат на законите и съществуващите органи за борба с организираната или финансовата престъпност може да бъде разширен и да обхване борбата с тероризма.

3.12 Много е изписано в потвърждение на факта, че извънредните положения, дори с нисък или среден интензитет, по принцип облагодетелстват ограничаването на гражданските свободи, уронване на гаранциите за правовата държава и подозрението към чужденците, легалните и нелегални имигранти и търсещите убежище. Това се забелязва в повечето държави-членки. Надига се вълна на расизъм и ксенофобия, на която е необходимо да се противопостави с думи и с дела.

3.13 Ролята на държавите-членки, институциите на Съюза, Европол, Евроюст, и др. е точно определена, но преди всичко трябва непрекъснато да се усъвършенства оперативният характер на сътрудничеството на равнище разузнавателни агенции и следствия.

3.14 За превенция на агресивната радикализация и на тероризма са необходими познания за средите и идеологиите, които ги подхранват и това може да отстрани много предубеждения, които са недоказани.

⁽¹⁾ Вж. становище на ЕИСК от 11.5.2005 г. относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма“, докладчик г-н Simpson, ОВ С 267 от 27.10.2005 г. параграфи 3.1.8 и 3.2.1.

3.15 Борбата може да се организира само в дългосрочен план, защото е необходимо демокрацията и спазването на гражданските свободи да се възвърнат или да се установят в слабите държави, или в държавите, които не контролират цялата си територия, и в авторитарните или диктаторски държави.

3.16 ЕИСК смята, че обикновено дискретната дейност на разузнавателните агенции и полицейските разследвания не трябва непременно да бъде съпътствана от системна политика на тайнственост спрямо гражданите и техните представители на национално или европейско равнище. Трябва да има възможност за информация, която да насърчава участието на гражданите и за демократичен контрол, въпреки контекста, в подходяща форма и по-конкретно за предотвратяване на всяко отклонение от правата държава.

4. Роля на гражданското общество в превенцията на тероризма и на агресивната радикализация

4.1 Основни задачи на гражданското общество

4.1.1 Гражданското общество е основна жертва на международния тероризъм (независимо дали е воден от краен национализъм, религиозен фундаментализъм или от насилието като самоцел). Срещу гражданското общество е насочен тероризмът, целящ колективно и всеобщо наказание, който се стреми да създаде атмосфера на всеобхватен страх, за да принуди държавата да изпълни исканията му. Но както е посочено в становището на ЕИСК относно „Участие на гражданското общество в борбата срещу организираната престъпност и тероризма“⁽²⁾, гражданското общество е един от основните фактори на всяка стратегия за борба с тази заплаха, както по отношение на механизмите за борба с най-видимите ѝ страни, така и по отношение на дълбоките причини, които я пораждат, като не трябва да се забравя и ключовата му роля в предоставяне на грижи за жертвите.

4.1.2 Като се вземе предвид ролята на държавата и на институциите на ЕС, по-специално в областта на сигурността, отбраната, правосъдието и финансирането, в борбата срещу най-видимите симптоми и последици от тази заплаха (превенция на терористични актове, преследване и разгром на терористични групи, задържане, съд и присъда за извършителите на терористични действия, прекъсване на каналите за финансиране и др.), гражданското общество има водеща роля в тази област, която се свежда до:

4.1.2.1 Активна бдителност борбата с тероризма да не излезе никога извън границите на правата държава и зачитането на човешките права, на стойностите, принципите и свободите, присъщи на едно отворено и демократично общество.

4.1.2.2 Сътрудничество с общностните и национални власти на всички равнища за установяване на дейностите и лицата, замесени в терористични мрежи (особено важна е ролята на финансовите субекти и на управляващите телекомуникационните услуги). Това сътрудничество трябва да се основава на взаимно споразумение между всички заинтересовани страни за споделяне на информация, ресурси и усилия в услуга на общата цел победа над тероризма.

4.1.2.3 Изграждане на канали за диалог с лидери и социални фактори в общностите, които са в основата на терористичните

групи, за да се насърчава общо усилие за порицание и поставяне извън закона на агресивните действия и речи.

4.1.2.4 Обмен между различните заинтересовани лица в обществото и националните и общностните власти на опит и практики за изолиране и контрол на отделни лица и групи, застрашени от изключване и агресивна радикализация, като винаги се обръща изключително внимание на зачитането на човешките права и основните свободи, както и на правилата на правата държава.

4.1.2.5 Споделяне на различните подходи (в сферата на интеграционни процеси и виждания, поведения и действия на групи от особено значение в тази област) за обучение на полицейските части, силите за сигурност и разузнаването, които трябва да поемат основната тежест в борбата срещу тази заплаха.

4.1.2.6 Стартиране на пилотни проекти, които да насочат усилията към най-силно застрашените от отчуждение, радикализация и вербуване места (затвори, места за поклонение, училища, предградия, обществени телефонни и телекомуникационни центрове и др.) с цел избягване на изключването, радикализацията и демонизацията на лица или групи поради факта, че принадлежат към дадена социална прослойка, пол, етническа група или религия.

4.2 Интеграцията като подход за превенция: конкретни предложения

4.2.1 Във всеки случай, гражданското общество може да изпълни задачата си, като обърне внимание на дълбоките причини, които създават благоприятна среда за възникване на терористичната агресия. Възможно е, без при това нито една от изложените причини да служи за оправдание на която и да е форма на насилие, много от терористичните отклонения да се обяснят като краен резултат от процеса на отчуждение, радикализация и вербуване, подхранван от хоризонталните неравенства между групите, съжителстващи на една територия, от явления като изключване и дискриминация (социална, политическа или икономическа) и от двойните стандарти при осъждане на действията на едните и на другите. Следователно интеграцията е в центъра на всяка дългосрочна стратегия, която с основно превантивна цел трябва да се стреми:

4.2.2 Да насърчава образователни системи, официални и неофициални, ориентирани към изкореняване на отрицателните стереотипи и подкрепа на търпимостта и съжителството въз основа на споделени ценности, опиращи се на правата на човека (по-конкретно това налага да се преразгледа учебното съдържание, да се преформулират стереотипите на конфронтация и да се превърнат в модели, насърчаващи търпимостта и инструменти за преподаване на културното многообразие).

4.2.3 Да определя ангажименти (включително кодекси за поведение) за средствата за масова информация, за да не се дава път на гледни точки или идеи, подхранващи изключването, расизма и ксенофобията. С най-голямо уважение към свободата на печата и свободата на изразяване, има смисъл да се насърчат медийните продукти, които разпространяват ценности, споделяни през вековете и които изтъкват предимствата на културното многообразие в един глобален свят.

⁽²⁾ Проучвателно становище относно „Участие на гражданското общество в борбата срещу организираната престъпност и тероризма“, докладчици г-н Rodríguez García — Caro, г-н Pariza Castacos и г-н Cabra de Luna (ОВ С 318 от 23.12.2006 г. параграф 13).

4.2.4 Да разпространява, чрез кампании за обществено осведомяване, послания и подходи в подкрепа на включването, които биха помогнали да се изяснят и заменят погрешни понятия („ислямски тероризъм“ с „международен тероризъм“, „асимиляция“ с „интеграция“) или неподходящи представи („имигранти“ с „граждани“), които засилват разделението и конфронтацията.

4.2.5 Да спомага да се осъзнае, че е важно да се възприемат правата на човека като първооснова на съжителството в едно общество на културното многообразие. В този контекст, организираното гражданско общество трябва да бъде мощен двигател на стремежа да се създаде общество, в което всички да имат еднакви права (социални, политически и икономически) и еднакви задължения.

4.2.6 Да насърчава създаването на социални платформи, в рамките на които ще присъстват представители на различните общности, живеещи на националната територия, които ще заложат на задвижването на механизма на включването и мирното разрешаване на споровете.

4.2.7 Да определя и да укрепва ролята на лидерите и гражданските организации, които представляват други общности на територията на ЕС, като привилегирани партньори в сближаването с хора, идващи от други култури, с основна цел търсене на диалог и сътрудничество за отстраняване на причините, които биха могли да предизвикат отчуждение и радикализация на някои от техните членове.

4.2.8 Да разработва специални програми с цел предотвратяване на радикализацията на евентуални симпатизанти на терористични идеи и практики на обичайните места за вербуване (затвори, места за поклонение, ...). Тези програми трябва да са ориентирани към социална интеграция и създаване на трудова заетост.

4.2.9 Да се стреми към децентрализирано сътрудничество в тази посока, както в национален мащаб, така и на равнище ЕС (възползвайки се от вече съществуващи рамки като Евро-средиземноморското партньорство, европейската политика за съседство или рамката, която свързва държавите от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (АКТБ)). Това предполага, възползвайки се от огромния потенциал на политиките на държавите-членки и на ЕС за сътрудничество и развитие, да се изготвят проекти за сътрудничество на място със заинтересовани лица, които макар и заявяващи своите религиозни или националистически убеждения, отхвърлят категорично насилието като начин на действие.

4.2.10 Да увеличава значително, в рамките на ЕС и в контекста на отношенията с други страни извън ЕС, броя и бюджета на програмите за обмен на преподаватели, студенти, журналисти, профсъюзни организации и организации на работодатели, защитници на човешките права, членове на неправителствени организации и др., като обръща специално внимание на необходимостта от напредък към равнопоставеност на половете. Взаимното опознаване и обменът на опит и виждания са предпочитани методи за отстраняване на отрицателни стереотипи и изграждане на общо бъдеще в един век, който със сигурност ще бъде век на културното многообразие⁽³⁾. Следователно

⁽³⁾ Становище на ЕИСК от 20.4.2006 г. относно „Предложение за решение на Европейския парламент и на Съвета относно Европейската година на межкултурния диалог (2008)“, докладчик: г-жа CSER, (ОВ С 185 от 8.8.2006 г.).

настоятелно се препоръчва да се оползотвори и укрепи дейността на ЕИСК за изследване, чрез активните му контакти и сътрудничество с организации извън ЕС, на нови начини на действие, насочени към избягване на радикализацията на някои групи или отделни лица.

4.2.11 Да насърчава създаването и утвърждаването на платформи за участие на населението (местно и чуждестранно) на хоризонтална основа на гражданско представителство, вместо тези с националистически или религиозен профил.

4.2.12 Да насърчава изследователската дейност на специализирани институти и центрове на територията на ЕС и на сътрудничеството с такива организации в страни от особен интерес за тази тема. Специално внимание трябва да се обърне на подкрепата за изследователски проекти, насочени към по-добро опознаване на процесите, които могат да доведат до отчуждение, вербуване, агресивна радикализация и взаимовръзките между различните действащи фактори.

4.3 Грижа за жертвите

4.3.1 Накрая, но не на последно място, грижата за непосредствените жертви на терористичните атаки трябва да бъде неразделна част от цялостния подход, в който гражданското общество изпълнява ролята си в борбата с терористичната заплаха. За да не се допусне тези жертви да бъдат забравени или социално изключени, от първостепенно значение е:

4.3.2 Да се настоява всички права на жертвите да бъдат изцяло признати (включително дължимите финансови компенсации) в качеството им на жертви на каквото и да било терористичен акт, извършен на национална територия или извън нея.

4.3.3 Да се изработят социални механизми за подкрепа (от физическа до психологическа и финансова помощ), които спомагат да се преодолее травматизма и да се избегне появата на демонизиращи или открито расистки или ксенофобски речни.

4.3.4 Да мобилизира политическата воля на съответните национални правителства и на ЕС за изработване на основа за консенсус за признаване, подкрепа и защита на жертвите.

4.4 Гражданите като основен фактор за сигурност и превенция: съпътстващи политики

4.4.1 Ако приемем, че гражданите са основната движеща сила на всяка държава, а следователно и на ЕС, то постулатите за сигурност, изграждане на мир и превенция на конфликтите с насилие предполагат.

4.4.2 Изготвяне на стратегии и полагане на многостранни усилия за гарантиране на известно равнище на благоденствие и сигурност на тези, които споделят една и съща територия и на техните съседи, доколкото насърчаването на всеобщо развитие и сигурност създава гаранции за развитие и сигурност на отделния човек.

4.4.3 Намаляване и премахване на неравенствата между групите и между държавите като основно средство за подобряване на сигурността на всички. И отново, обща основа за съжителство и за отслабване на терористичната заплаха е стриктното зачитане на човешките права и укрепването на демократичната среда, като се гарантира свобода на упражняване на различните религиозни практики отделно от публичните дела. Това също така предполага отхвърляне на съществуването на социални пространства извън закона („правен рай“ или гета, основани на привички, неприемливи от тази гледна точка).

4.4.4 Разбиране, че сигурността не може да се постигне за сметка на свободата, като се стеснява рамката на правата, присъщи на едно отворено и демократично общество, нито като се прилагат антитерористични методи на действие, подобни на използваните от онези, с които се борим.

4.4.5 Осъзнаване, че един подход като този, който изисква борбата с тероризма, по необходимост интердисциплинарен, многоизмерен и дългосрочен, може да даде плодове само ако разчита на специален и подходящ бюджет, обединяващ националните усилия с тези на Общността.

4.5 Публично-частни партньорства

4.5.1 Терористичната заплаха е широкоразпространена, постоянна и глобална. Никой не е защитен от нейното въздействие, а очертанията и методите ѝ се променят непрекъснато. Това, успоредно с факта, че все още не е изработена подходяща стратегия за противодействие, налага да се преосмислят непрекъснатите анализите, оценките и методите, използвани в борбата с нея. Това е задача, която включва всички страни, както правителствата и органите на Общността, така и гражданското общество

като цяло. В тази дейност, която по същността си е интегрираща, е наложително да се изследват възможностите на публично-частното партньорство (което в никакъв случай не предполага да се отвори широко вратата за непродуктивна приватизация на сигурността и отбраната) в интерес на общата цел: всеобщо благодеяние и сигурност⁽⁴⁾. Трябва да се отбележат следните основни елементи на тази задача:

4.5.2 Необходимост да се изготви речник на термините, който да позволява, при дискусии и действия, да се постигне консенсус относно понятията за насочване на дейността на всички участващи страни и заинтересовани лица.

4.5.3 Демократичен контрол на стратегията за борба с тероризма на всички нива и прояви.

4.5.4 Осъзнаване на значението, което имат външните политики на държавите-членки и ОВППС/ЕПСО на общностно ниво, и националните и общностната политики за сътрудничество в превенцията на тероризма и в борбата с радикализацията на потенциалните терористи.

4.5.5 Наложителна необходимост да се постигне постоянно и подходящо бюджетно финансиране за всички програми и дейности, посочени в това становище.

4.5.6 Необходимостта да се открият (или да се поддържат) канали за диалог и сътрудничество със заинтересовани лица и социални, политически и икономически организации на територията на ЕС или извън нея, които осъзнават факта, че с единични действия не може да се постигне успех в борбата с тази заплаха и предимствата на обединените усилия за изготвяне на балансиран и дългосрочни виждания и стратегии за действие.

Брюксел, 22 април 2008 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁴⁾ В съответствие с проучвателното становище на ЕИСК от 13.9.2006 г. относно „Участие на гражданското общество в борбата срещу организираната престъпност и тероризма“, докладчици г-н Rodríguez García-Caro, г-н Pariza Castacos и г-н Cabra de Luna, (ОВ С 318 от 23.12.2006 г.), параграф 13.